

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Kfv. III. 37. 023/2015/6. szám

A Kúria a Réti, Antall és Társai Ügyvédi Iroda által képviselt (...) felperesnek a (...) jogtanácsos által képviselt Magyar Nemzeti Bankalperes ellen fogyasztóvédelmi ügyben hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságon 26.K.32.272/2013. számon indított perében a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 2014. szeptember 23. napján kelt 1.Kf.650.020/2014/6. számon hozott jogerős ítélete ellen a felperes részéről 23. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán az alulírott napon meghozta a következő

ítéletet:

A Kúria a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 1.Kf.650.020/2014/6. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 30.000 (harmincezer) forint felülvizsgálati költséget.

A Kúria kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felperes 2013. március 2. napjával a pénzügyintézetnél új díjként könyvelési díjat vezetett be a kondíciós listában meghatározott fizetésforgalmi és készpénzes műveleteket illetően, valamint az eseti, állandó átutalási megbízások, a csoportos beszédési megbízások, a pénztári készpénzkifizetés és az ATM-ből történő készpénzfelvételi tranzakcióknál az addigi fix összegű díjat 2013. február 11. napjától az adott tranzakció értékének konkrét százalékában határozta meg, minimum érték megjelölése mellett. A módosításokról a pénzforgalmi szolgáltatás nyújtásáról szóló 2009. évi LXXXV. törvény (továbbiakban: Pft.) 15. §-a alapján azzal értesítette az ügyfeleket, hogy amennyiben annak hatályba lépése előtt ezzel ellentétes nyilatkozatot nem tesznek, a módosításokat elfogadottnak tekinti. Közölte azt is, hogy a módosítás hatálybalépése előtti napig az ügyfelek jogosultak a bankszámla-

szerződését azonnali hatállyal díjmentesen felmondani.

Az alperesi jogelőd Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete a tranzakciós illeték bevezetésére figyelemmel hivatalból lefolytatott fogyasztóvédelmi témavizsgálat alapján megállapította, hogy a könyvelési díj bevezetése és a pénzforgalmi szolgáltatások nyújtására irányuló szerződésben foglalt díjak számítási módjának megváltoztatása jogszabálysértő volt. Erre figyelemmel határozatában megtiltotta a jogsértő magatartás további folytatását, felhívta a felperest a vonatkozó jogszabályi rendelkezések mindenkor betartására, 21.000.000,- Ft fogyasztóvédelmi bírságot szabott ki, végül kötelezte a felperest, hogy a felszámított könyvelési díjat, illetve díjtöbbletet 2013. augusztus 15. napjáig térítse vissza az ügyfelek részére, és arról a határozatban foglaltak szerint tájékoztassa a hatóságot. Indokolásában hangsúlyozta, hogy a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (továbbiakban: Hpt.) és a Pft. rendelkezéseit nem egymást kizáró módon, hanem egymást kiegészítő jelleggel kellett alkalmazni. Az egyoldalú szerződésmódosításokra a Hpt. 210. § (12) bekezdése szerinti - a Pft. 15. §-ára is kiterjedő - tiltó szabály ellenére került sor. A határozatokban alkalmazott jogkövetkezmények jogalapjaként a pénzügyi szervezetek állami felügyeletéről szóló 2010. évi CLVIII. törvény (továbbiakban: Psztv.) 71. § (1) bekezdésére hivatkozott.

Az alperesi határozat megváltoztatása, illetve hatályon kívül helyezése iránt előterjesztett felperesi keresetet a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság elutasította. Az elsőfokú bíróság osztotta az alperes azon álláspontját, hogy az általános szerződési feltételek kétoldalú módosítása fogalmilag kizárt, így a perbeli ügyben is egyoldalú szerződésmódosításról volt szó, amely a Hpt. 210. § (12) bekezdésébe ütközött. Ezen utóbbi jogszabályi rendelkezés olyan közjogi fogyasztóvédelmi norma, amelynek célja a felek információs és gazdasági egyenlőtlenségének kiegyensúlyozása. A Hpt. szabályai minden pénzügyi intézményre és minden pénzügyi szolgáltatási tevékenységre és szerződésre irányadóak, amely szabályokhoz képest a pénzforgalmi szolgáltatás tekintetében a Pft. szabályai nem enyhítést tartalmaznak, hanem többletkövetelményt határoznak meg. A pénzforgalmi szerződés, tehát kizárólag a Pft. 15. §-ának és Hpt. 210. §-ának együttes megtartásával lett volna jogszerűen módosítható. Rámutatott továbbá, hogy mivel az alperes jogszabályi rendelkezés megsértésével többletdíjat okozott ügyfeleinek, azt az alperes megállapíthatta és a Psztv. 71. § (1) bekezdés d) pontja alapján jogosult volt intézkedést tenni a jogszerű állapot helyreállítására. A hatóság erre figyelemmel jogszerűen rendelkezett a visszatérítési kötelezettségről, intézkedésével hatáskörét nem lépte túl, illetőleg nem bocsátkozott egyedi polgári jogi igények elbírálásába.

A felperes fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Törvényszék az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Hangsúlyozta, hogy felperes pénzügyi intézmény, e minőségében pénzügyi és kiegészítő pénzügyi szolgáltatási tevékenységet végez, ennél fogva rá egyéb rendelkezések mellett a Hpt. rendelkezései is irányadóak. Az abban foglalt jogszabályi rendelkezéseket a Pft. szabályai csupán kiegészítik, de nem írják felül. Helytállóan jutott így az elsőfokú bíróság arra a következtetésre, hogy a Hpt-ben megfogalmazott jogszabályi tiltó rendelkezést nem oldja fel a Pft. 15. §-a sem. Álláspontja az volt továbbá, hogy az alperes nem bírálta el polgári jogi igényt, hiszen ilyet senki nem is terjesztett elő. Az alperes ugyanakkor a feltárt jogsértő magatartás kiküszöbölése érdekében jogszerűen rendelte el a jogtalanul felszámított díj, illetőleg díjtöbblet ügyfelek részére történő visszatérítését, ezzel az intézkedéssel eleget téve a Psztv.-ben megfogalmazott azon kötelezettségének, hogy a jogsértő állapotot, a feltárt hiányosságot megszüntesse.

A másodfokú ítélettel szemben a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben az első- és másodfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és elsődlegesen a keresetnek helyt adó döntés meghozatalát, másodlagosan az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte. Kifejtette, hogy a Pft. 15. §-a vonatkozásában az ügyfél hallgatása a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 216. § (2) bekezdése alapján elfogadásnak minősült. Erre figyelemmel az első- és másodfokú bíróságnak azt kellett volna megállapítania, hogy az ügyfeleivel fennálló pénzforgalmi keretszerződéseit kétoldalú szerződésmódosítás keretében módosította, és mivel a Pft. 15. §-ának szabályai a kétoldalú szerződésmódosítás esetére vonatkoznak, a Hpt. 210. § (12) bekezdésében foglalt rendelkezéseket nem kellett alkalmaznia. Emellett változatlan volt az álláspontja a tekintetben, hogy a Psztv. 71. § (1) bekezdés d) pontja nem hatalmazza fel az alperest arra, hogy polgári jogi igények kérdésében döntsön, és a felperest konkrét ügyfelekkel szembeni pénzfizetésre kötelezze. Nem lehet tehát ezen rendelkezést olyan módon kiterjesztően értelmezni, hogy az alperesnek joga legyen általános jelleggel arra, hogy polgári jogi követelésekre vonatkozó végrehajtható határozatot hozzon.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Kúria álláspontja szerint az első- és másodfokú bíróság megfelelő alapossággal feltárta és rögzítette ítéletének indokolásában az irányadó tényállást, és abból az alkalmazandó jogszabályi rendelkezések helyes értelmezése alapján, okszerű mérlegelés

eredményeként helyesen állapította meg, hogy a felperesi pénzügyi intézménynél a könyvelési díj bevezetése és a pénzforgalmi szolgáltatások nyújtására irányuló szerződésben foglalt díjak számítási módjának megváltoztatása jogszabálysértő volt. A Kúria a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 206. §-a alapján elvégzett okszerű mérlegelés felülvizsgálatára nem látott indokot az alábbiak szerint.

Osztotta a Kúria az alperes, valamint az első- és másodfokú bíróság azon álláspontját, hogy az ügyben egyoldalú szerződésmódosításról volt szó, hiszen a pénzforgalmi szolgáltatás nyújtására vonatkozó keretszerződés általános szerződési feltételei módosultak. A felperesre, mint pénzügyi intézményre a Hpt. szabályait alkalmazni kellett, miután pedig pénzforgalmi szolgáltatás nyújtásáról volt szó, a Pft. kiegészítő jellegű szabályait is figyelembe kellett venni.

A Hpt. 210. § (12) bekezdése minden pénzügyi szolgáltatási tevékenységre és szerződésre általános jelleggel mondja ki, hogy a szerződés egyoldalúan nem módosítható új díj vagy költség bevezetésével. Az egyes kamat, díj vagy költségelemek szerződésben meghatározott számítási módja egyoldalúan, az ügyfél számára kedvezőtlenül nem módosítható.

A pénzforgalmi szolgáltatás tekintetében a Pft. 15. §-a további szabályokat határoz meg, így a (3) bekezdésében egyebek mellett azt, hogy a keretszerződés módosításának kezdeményezése esetén a pénzforgalmi szolgáltató köteles az ügyfelet tájékoztatni arról, hogy a módosítást az ügyfél részéről akkor lehet elfogadottnak tekinteni, ha annak hatálybalépése előtt a szolgáltatót nem tájékoztatta arról, hogy a módosítást nem fogadja el.

Ezen többlettájékoztatási kötelezettségből azonban nem következik az, hogy ebben az esetben kétoldalú szerződésmódosításról lenne szó. A módosítás ebben az esetben is általános szerződési feltételt érint, ebből következően a kétoldalú szerződésmódosítás fogalmilag kizárt, hiszen az ügyfelek nincsenek abban a helyzetben, hogy a jogviszony tartalmát érdemben alakítsák. Lehetőségeik csak arra korlátozódnak, hogy az egyoldalú szerződésmódosítást elfogadják, vagy az azonnali hatályú felmondási jogukat gyakorolják. Ezen utóbbi jogot a törvény pont arra tekintettel biztosítja, hogy egyoldalú szerződésmódosításra kerül sor.

A felperes alaptalanul hivatkozott arra is, hogy az alperes jogsértő módon kötelezte az ügyfelekkel szemben felszámított könyvelési díj, illetve díjtöbblet visszatérítésére. A Kúria ezzel szemben osztotta az alperes és az eljáró bíróságok azon álláspontját, hogy a Pszttv. 71. § (1) bekezdés d) pontja alapján ezen jogkövetkezmény megállapítására az alperesnek lehetősége volt,

azzal hatáskörét nem lépte túl.

A fogyasztóvédelmi jogsértés megállapítása esetére alkalmazható jogkövetkezményeket a határozathozatalkor hatályos Psztv. 71. § (1) bekezdés a)-f) pontjai határozzák meg. E szerint a hatóság a szükséges intézkedések és a jogszabályok betartására, a feltárt hiányosságok megszüntetésére hív fel [a)], elrendeli a jogsértő állapot megszüntetését [b)], megtiltja a jogsértő magatartás további folytatását [c)], határidő tűzésével a feltárt hibák, hiányosságok megszüntetésére kötelezheti a jogsértőt azzal, hogy az a hibák, hiányosságok megszüntetése érdekében tett intézkedéséről köteles értesíteni a felügyeletet [d)], a jogszerű állapot helyreállításáig feltételhez kötheti vagy megtilthatja a jogsértéssel érintett tevékenység végzését, illetve szolgáltatás nyújtását [e)], továbbá fogyasztóvédelmi bírságot szabhat ki [f)].

A szabályozó hatóság intézkedési lehetőségei a fentiek szerint rendkívül tágak, az arányosság követelményének szem előtt tartásával kell eljárnia, de végső soron a jogsértéssel érintett tevékenység végzését is megtilthatja, vagy feltételhez kötheti a jogszerű állapot helyreállításáig. A Kúria álláspontja az volt, hogy miután a felperes a közigazgatási eljárásban feltárt egyoldalú szerződésmódosításokkal jogszerűtlen állapotot hozott létre, a Psztv. 71. § (1) bekezdése alapján az alperesnek nem csak lehetősége, hanem kötelezettsége is volt arra, hogy a jogsértő állapot megszüntetéséhez szükséges intézkedéseket tegye, illetőleg hogy a felperest kötelezze arra, hogy az ügyfeleket olyan helyzetbe hozza, mintha a jogellenes egyoldalú szerződésmódosításokra nem került volna sor.

A Kúria annyiban osztotta a felperes álláspontját, hogy ez csak részben vonható a Psztv. 71. § (1) bekezdés d) pontja alá, azáltal ugyanis, hogy az alperes a könyvelési díj, illetőleg felszámított díjtöbblet ügyfelek részére történő visszafizetésére kötelezte a felperest, nagyobb részt a 71. § (1) bekezdés b) pontja szerinti jogkövetkezményt alkalmazta, azaz a jogsértő állapot megszüntetése körében kötelezte a felperest. Ez azonban nem változtat azon a tényen, hogy a közigazgatási határozatban alkalmazott jogkövetkezmények elrendelésére az alperesnek volt hatásköre.

A felperes tévesen hivatkozott arra is, hogy az alperes ezáltal az ügyfelek polgári, jogi igényeiről döntött volna. Az alperes ezzel szemben helyesen mutatott rá arra, hogy egyedi polgári jogi igényeket nem bírált el, az alperesi határozat pedig egyetlen fogyasztó részére sem biztosít végrehajtható követelést, az alperes határozata alapján csak közigazgatási végrehajtásnak lehet helye.

A fentiekre tekintettel a Kúria azt állapította meg, hogy az első- és másodfokú bíróság ítélete nem sértette meg a felülvizsgálati

kérelemben megjelölt jogszabályokat, ezért a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A pervesztes felperes a Pp. 270. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles az alperes felülvizsgálati költségeinek megfizetésére.

A Kúria az illetékről az 1990. évi XCIII. törvény 50. § (1) bekezdése, valamint a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján rendelkezett.

Budapest, 2015. március 17.

**Dr. Kovács András s.k. a tanács elnöke, Dr. Króneisz Gábor s.k.
előadó bíró, Dr. Kovács Ákos s.k. bíró**